

EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY

16.-22. SEPTEMBRA 2018

MANUÁL 2018
VRÁTANE TEMATICKÝCH USMERNENÍ
A PRÍRUČKA PRE ORGANIZÁTOROV
MIESTNYCH KAMPANÍ

Kombinuj a chod'!

#mobilityweek

Autori

EUROCITIES (European Secretariat)

Juan Caballero

juan.caballero@eurocities.eu

POLIS - European Cities and Regions networking for innovative transport solutions

Dagmar Köhler

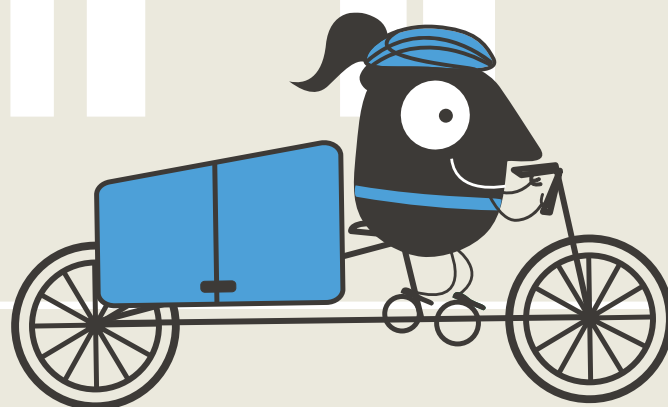
DKoehler@polisnetwork.eu

Chloé Mispelon

CMispelon@polisnetwork.eu

Thomas Mourey

TMourey@polisnetwork.eu

OBSAH

ÚVOD DO TEJTO PRÍRUČKY	4
ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KAMPANI	5
TEMATICKÉ USMERNENIA 2018	6
Tohtoročná téma: Kombinuj a chod'!	7
Výhody multimodality	8
Smerom k multimodalite	9
Aké aktivity môžeme zorganizovať na podporu multimodality?	14
PRÍRUČKA PRE ORGANIZÁTOROV MIESTNYCH KAMPANÍ	16
Tri kritériá účasti	17
Ako sa zaregistrovať online	17
Ako začať svoju kampaň	19
Aktivity počas týždňa od 16. do 22. septembra	20
Trvalé opatrenia	25
Deň bez áut	28
Bez ohľadu na to, čo vaša obec, či mesto bude tento rok organizovať, uistite sa, že ...	32
Ocenenie EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY	33
SÚVISIACE ODKAZY	35

ÚVOD DO TEJTO PRÍRUČKY

Táto príručka obsahuje všetky potrebné informácie pre mestá a obce, ktoré plánujú zorganizovať EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** od 16. do 22. septembra 2018.

Obsahuje:

- **Tematické usmernenia** na vysvetlenie témy roku 2018: ‚Multimodalita‘
- **príručku pre organizátorov miestnych kampaní**, ktorá uvádza požiadavky na účasť na tejto európskej iniciatíve.

Príručka začína základnými informáciami o kampani. Na konci obsahuje aj zoznam užitočných odkazov.

Cieľom publikácie je dať organizátorov miestnych kampaní inšpiráciu na atraktívne kampaňové aktivity, zavedenie trvalých opatrení a oslavu Dňa bez áut.

Súčasťou je aj kapitola o tom, ako sa uchádzať o európske ocenenie EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY**.

Obce a mestá môžu tieto usmernenia prispôbiť miestnym podmienkam. Tu uvedené informácie nie sú vyčerpávajúce; na doplnenie príručky vítame každý nový nápad.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KAMPANI

EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** sa koná každý rok od 16. do 22. septembra. Táto európska iniciatíva nabáda obce a mestá , aby zaviedli a podporovali trvalo udržateľné dopravné opatrenia a vyzývali ľudí, aby si vyskúšali alternatívy k používaniu automobilov.

Európska komisia stanovila pre mestskú mobilitu dva ambiciózne ciele:

- do roku 2050 postupne vylúčiť z miest automobily s konvenčným pohonom
- do roku 2030 sa vo veľkých mestských centrách priblížiť v mestskej logistike k nulovým emisiám.

Európska komisárka pre dopravu Violeta Bulc sa zameriava na štyri prioritné oblasti: inovácie, digitalizáciu, dekarbonizáciu a ľudí.

Od jeho zavedenia v roku 2002 dosah EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** neustále rastie, a to v Európe aj po celom svete. V roku 2017 kampaň zaznamenala rekordnú účasť; v priebehu týždňa organizovalo aktivity 2 526 miest z 50 krajín.

Viac ako polovica zúčastnených miest zaviedla celkovo 7 993 trvalých opatrení, so zameraním najmä na riadenie mobility, dostupnosť a nové alebo vylepšené zariadenia pre bicykle.

Tento týždeň vyvrcholí Dňom bez áut, v ktorom zapojené mestá vyčlenia na celý deň jednu, alebo niekoľko oblastí výlučne pre chodcov, cyklistov a verejnú dopravu. V roku 2017 oslavovalo Deň bez áut 1 352 miest.

EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** sa každý rok zameriava na konkrétnu tému súvisiacu s udržateľnou mobilitou. Témou pre rok 2018 je „multimodalita“.

Multimodalita podporuje využívanie a kombináciu rôznych druhov dopravy v meste, a to pre cestujúcich aj tovar.

Kombinácia rôznych druhov dopravy znamená maximalizáciu výhod pre cestujúcich: nákladov, rýchlosti, flexibility, komfortu, spoľahlivosti atď. Prínosy má aj spoločnosť: zníženie znečistenia a menšie dopravné zápchy, zlepšenie kvality života a zdravia atď.

Rastúci trend digitalizácie v mestskej mobilite je kľúčovým faktorom v podpore multimodality.

TEMATICKÉ USMERNENIA 2018

Tematické usmernenia uvádzajú tému tohtoročnej kampane a výzvy („Kombinuj a chod“), prínosy multimodality, prinášajú politické opatrenia potrebné na posun k multimodálnemu dopravnému systému a ponúkajú niektoré nápady aktivity súvisiace s tohtoročnou témou.

TOHTOROČNÁ TÉMA: KOMBINUJ A CHOĎ!

Komisárka EÚ pre dopravu Violeta Bulc žiadala, aby rok 2018 bol „rokom multimodality“.¹ V rámci tohto prijal EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** výzvu na akciu „Kombinuj a choď!“, ktorá podporuje myšlienku výberu rôznych druhov dopravy na cestovanie v mestských oblastiach.

Európska komisia definuje „multimodalitu“ ako „používanie rôznych druhov dopravy počas jedného presunu“² pre tovar aj cestujúcich.

V mestských oblastiach máme k dispozícii mnohé možnosti mobility, a to ako nemotorizované, tak motorizované spôsoby dopravy, ktoré môžu byť zdieľané, verejné alebo individuálne, tradičné alebo nové. Radí sa k nim pešia a cyklistická doprava, verejná doprava (napr. autobus, električka, metro a vlak) a mnoho ďalších variantov, ako sú zdieľanie bicyklov, taxíky, vopred objednaná kyvadlová doprava alebo spolujazda autom. V tejto súvislosti multimodalita označuje veľký počet možných kombinácií pre presun v rámci mesta.

Mestské presuny sú zvyčajne kratšie než medzimestské a multimodalita sa vzťahuje aj na používanie rôznych druhov dopravy na rôzne cesty v rámci pravidelného týždňového programu. Na kratšie trasy možno zvoliť chôdzu, alebo jazdu na bicykli, zatiaľ čo na dlhšie presuny je vhodná voľba autobusu či vlaku.

Fyzické a digitálne zlepšenia uľahčujú multimodálne cestovanie prostriedkami, ktoré sú udržateľnejšie. Kľúčový význam má dobrá infraštruktúra a budovanie multimodálnych uzlov. Inteligentné karty na jednoduchšiu platbu, alebo aplikácie s konsolidovanými informáciami o verejnej doprave zvyšujú pohodlie pri kombinovaní aktívnych a kolektívnych spôsobov dopravy.

Rastúca digitalizácia dopravy posilnila pojem „mobilita ako služba“ (MaaS - Mobility as a Service). MaaS ide o krok ďalej a jeho jadrom je koncept „integrácie rôznych foriem dopravných služieb do jedinej mobilnej služby dostupnej na požiadanie“. Prístup je cez „jednu aplikáciu, s jednou platbou.“³ MaaS má veľký potenciál zabezpečiť bezproblémovú multimodálnu mobilitu, ak bude implementovaná v rámci tých najlepších podporných politík.

1. Webová stránka Európskej komisie: <http://bit.ly/2rXa7Nx>

2. *Tamtiež*

3. Webová stránka Aliancie MaaS: <http://bit.ly/2EJBgZq>

VÝHODY MULTIMODALITY

Hlavným cieľom EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY v roku 2018 je povzbudiť ľudí, aby si vyskúšali rôzne riešenia mobility dostupné vo svojich obciach a mestách a spochybnili rozšírené presvedčenie, že jedinou vhodnou možnosťou prepravy sú samostatné autá. Jedným zo spôsobov, ako to riešiť, je ešte raz prehodnotiť každodenné potreby z hľadiska prepravy a vnímať cesty z bodu A do bodu B ako prostriedok na obohatenie nášho dňa:

Využite čas čo najlepšie

Zatiaľ čo ste vo verejnej doprave, čas prepravy môžete využiť na čítanie novín, prácu na telefóne, chatovanie s priateľmi, alebo jednoducho sedenie, relaxovanie a počúvanie hudby.

Naplánujte si pohyb

Cyklistika alebo prechádzka do práce na krátku vzdialenosť (do 5 km) poskytuje 30 minút cvičenia denne, čo sa odporúča na to, aby ste zostali zdraví a v dobrej kondícii. Štúdie dokazujú, že ľudia, ktorí chodia aspoň 25 minút denne, môžu očakávať, že sa dožijú v priemere o tri až sedem rokov viac.¹

Ušetríte peniaze

Vlastniť a používať auto stojí peniaze; kalkulačky nákladov na automobily² sú k dispozícii online a umožňujú používateľom vypracovať konkrétny odhad pri zohľadnení rôznych parametrov. Inteligentná kombinácia ostatných spôsobov dopravy je často lacnejšia: za chôdzu sa neplatí, ceny bicyklov, alebo mesačné predplatné na verejnú dopravu sú (relatívne) nízke a môžu zahŕňať všetko („all inclusive“ – napr parkovné, poistenie, pohonné hmoty atď.) a ponuky zdieľanej mobility sú konkurencieschopné.

Urobte z mesta lepšie miesto na bývanie

So samostatnými vozidlami sú v meste spojené mnohé výzvy: znečistenie, zápchy, využívanie mestského priestoru, bezpečnosť na cestách, verejné zdravie atď. Kombinovaním dopravy a chodením môžeme všetky tieto problémy riešiť kolektívne. Výsledkom môže byť aj finančný prospech pre spoločnosť. Napríklad sa odhaduje, že náklady na dopravné zápchy stoja Európskou úniu každoročne približne 100 miliárd EUR (1 % HDP EÚ).³

Urobte planétu znovu skvelou!

Mestská mobilita má 40%-ný podiel na všetkých emisiách CO₂ z cestnej dopravy⁴. Keďže používanie samostatných vozidiel tvorí základ prepravných návykov v Európe, potenciál na zlepšenie je obrovský a kombinácia rôznych druhov dopravy poskytuje dostatok možností na dosiahnutie takej pružnosti, rýchlosti a pohodlia, ktoré poskytuje samostatné vozidlo. Napríklad projekt BiTiBi⁵ zistil, že „keď by orgány a prevádzkovatelia železníc umožnili 20 % užívateľom železničnej dopravy kombinovať bicykel a vlak, [EÚ by mohla dosiahnuť] zníženie o 800 kt CO₂, 55 ton PM a 250 ton emisií NOx“.⁶

1. Štúdiá prezentovaná na kongrese Európskej kardiologickej spoločnosti (ESC), 2015, Článok v tlači: <http://bit.ly/2mhZApM>

2. Príklad z Británie: <http://bit.ly/1Ds8xRu> a Belgicka: <http://bit.ly/2HmdTUg>

3. Európska komisia, webová stránka o mestskej mobilite <http://bit.ly/2kLbVDu>

4. *Tamtiež*

5. Webová stránka projektu BiTiBi, www.bitibi.eu

6. Záverečná správa projektu BiTiBi, 2017, <http://bit.ly/2sysatt>

SMEROM K MULTIMODALITE

Ako už bolo uvedené, multimodálna mobilita sa môže rozvíjať iba vtedy, ak obyvatelia prehodnotia svoje návyky v oblasti mobility a vzdajú sa svojich automobilov, ako jedinečného spôsobu dopravy. S cieľom pomôcť obyvateľom prijať modely multimodálneho cestovania musia mestá realizovať konkrétne trvalé opatrenia a realizovať kampane na zmenu správania.

EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** je vynikajúca príležitosť, ako rôznymi aktivitami podporiť multimodalitu (pozri nápady v nasledujúcej kapitole týchto usmernení). Aby sa však zlepšila infraštruktúra a bolo umožnené zavádzanie nových služieb, je potrebné prijať aj ucelene dlhodobú politiku. Príklady dobrých dlhodobých opatrení sú uvedené nižšie:

Infraštruktúra: Nenechávajte (aktívne) spôsoby dopravy v úzadí

Vo veľkej väčšine európskych miest je cestná infraštruktúra pre motorové vozidlá dobre udržiavaná. To umožňuje jazdenie veľkého množstva samostatných motorových vozidiel, ako aj autobusov a zdieľaných motorových vozidiel. Mnohé miestne orgány majú aj samostatnú sieť železničnej infraštruktúry, ktorá umožňuje prevádzku mestských vlakov, električiek, alebo systému metra.

Avšak aktívne spôsoby dopravy, konkrétne chôdza a jazda na bicykli, sú často v úzadí, pokiaľ ide o vyhradenú, alebo upravenú infraštruktúru. Aktívne spôsoby dopravy by sa nemali prehliadať, pretože sú nevyhnutným prepojením multimodálneho reťazca.

Chôdza je v tomto ohľade mimoriadne dôležitá, pretože ide o spôsob, ktorý sa používa takmer pri všetkých cestách - na prekonanie prvej a poslednej časti presunu, či už niekoľkých stoviek metrov, alebo iba niekoľkých desiatok krokov.

Podhodnotenie dôležitosti chôdze a jazdy na bicykli v kombinovanej mestskej mobilite rieši projekt EÚ FLOW⁷, ktorý sa zameriava na to, aby sa „chôdza a jazda na bicykli stali rovnocennými s motorizovanými druhmi dopravy“. Za týmto účelom bol vyvinutý nový nástroj na modelovanie dopravy. Pomôže orgánom miestnej samosprávy lepšie naplánovať mesto pre cyklistov a chodcov a poskytnúť príslušnú infraštruktúru.

Na jazdu na bicykli a chôdzu je potrebné pre obyvateľov zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru. V ideálnom prípade má spĺňať viaceré kritériá, ako sú kontinuita, koherencia trasy, dostatočná šírka, jasné určenie pre nemotorizované vozidlá (alebo, ak je to možné, tak jej oddelenie), kvalitný a udržiavaný povrch atď.

Súvisiace opatrenia, ako napríklad prispôbené označenie alebo inštalácia vybavenia mestského mobiliára, sú chodcami a cyklistami veľmi oceňované a majú potenciál v mestách posilniť prax chodenia a bicyklovania.

Navyše, a na rozdiel od bežných predpokladov, poskytnutie priestoru a zdrojov pre aktívne spôsoby dopravy nezvyšuje dopravné zápchy. Projekt FLOW získal pôsobivé dáta⁸, ktoré ukazujú potenciál pešej a cyklistickej dopravy pri znižovaní zápch v mestách, čím sa zvyšuje multimodalita v našich mestách. Napríklad v Štrasburgu viedlo rozšírenie chodníkov a zmena načasovania dopravného

7. Projekt FLOW: <http://h2020-flow.eu/>

8. FLOW 15 rýchlych faktov o mestách, 2017, <http://bit.ly/2ve8wjS>

signálu v prospech chodcov k reálnemu skráteniu doby jazdy autobusom až o 40 %⁹. Podobne v meste New York štúdia vypočítala, že inštalácia chránených cyklistických pruhov znížila čas prepravy na príslušných cestách o 35 %.¹⁰

Dobré stratégie pre pešiu a cyklistickú dopravu je možné realizovať vo väčších aj menších mestách:

Paríž¹¹ realizuje stratégiu na to, aby bolo mesto viac prispôbené chôdzi a bicyklovaniu. Opatrenia zahŕňajú nové návrhy pre hlavné námestia hlavného mesta Francúzska do roku 2020 a poskytnutie väčšieho priestoru chodcom a cyklistom než autám; premenu ľavého brehu rieky Seina na chodník; a zavedenie dočasných zón bez automobilov v nedeľu¹².

Esch sur Alzette v Luxemburgu¹³, kde miestny orgán nainštaloval dopravné značenia pre chodcov, na ktorých sú vzdialenosti uvedené formou odhadovaného času chôdze, čo umožňuje ľuďom posúdiť vhodnosť dopravy automobilom, verejnou dopravou alebo sa jednoducho niekoľko minút prejsť.

Vitoria-Gasteiz v Španielsku je prvým mestom, ktoré už v roku 2009 zaviedlo koncept „superblokov“¹⁴ a v podstate vrátilo verejný priestor ľuďom. Superbloky sú mestské oblasti, v ktorých je motorizovaná mobilita obmedzená na minimum a presunutá do vonkajších ulíc, takže všetky vnútorné ulice sú bezpečné a pohodlné pre chodcov a cyklistov. Barcelona v súčasnosti zavádza rovnaký koncept.

Ako umožniť kombinovanie

Multimodalita závisí vo veľkej miere od individuálnych rozhodnutí. Existencia určitej infraštruktúry a služieb však pomáha ľuďom kombinovať rôzne spôsoby dopravy a prechádzať rýchlo od jedného k druhému.

Táto infraštruktúra a služby sa prvýkrát objavili pred vznikom koncepcie Mobilita ako služba (MaaS) a stále zostávajú potrebné na doplnenie alebo umožnenie služieb cez internet.

Ako prvé prvky modálneho reťazca sú aktívne spôsoby dopravy mimoriadne dobre prispôbené multimodalite. Chôdza na stanicu verejnej dopravy a chôdza do konečného cieľa predstavuje často pri mestských presunoch najrozumnejšiu kombináciu.

V prímestských, alebo menej husto osídlených oblastiach, by mohla byť vhodnejšia kombinácia cyklistickej a vlakovkej dopravy. Vo všetkých prípadoch prispôbená infraštruktúra prispieva k tomu, aby ľudia uprednostnili túto kombináciu pred cestou autom.

Chodci potrebujú ľahko dostupné a atraktívne autobusové/električkové zastávky alebo stanice metra. Napríklad Göteborg postavil interiérovú autobusovú zastávku¹⁵ (s infraštruktúrou na elektrické nabíjanie) ako prístavbu kaviarne, čo je atraktívne aj praktické riešenie. Londýn¹⁶ a Brusel¹⁷ patria k mestám, ktoré upravili mapy verejnej dopravy s cieľom informovať ľudí o pešej vzdialenosti medzi dvoma stanicami metra. Poukázaním na pomerne krátke vzdialenosti pri chôdzi môžu tieto mapy pomôcť znížiť počet cestujúcich v metre v čase dopravnej špičky a povzbudiť ľudí, aby chodili pešo.

Pre cyklistov si kombinovanie bicyklovej prepravy a prepravy verejnou dopravou vyžaduje splnenie najmenej jednej z nasledovných podmienok: kvalitné a bezpečné parkovanie bicyklov v blízkosti stanice, alebo možnosť zobrať bicykel do verejného dopravného prostriedku. Švajčiarska vlaková spoločnosť¹⁸ poskytuje cyklistom možnosť využiť strážené parkoviská pre bicykle a zobrať si bicykel do väčšiny vlakov. Umiestnenie staníc zdieľania bicyklov v blízkosti staníc verejnej dopravy umožňuje

9. *Tamtiež*

10. *Tamtiež*

11. Najdovski Christophe, Paríž, 2017, Parížska politika v oblasti ciest a mobility, <http://bit.ly/2FfHYUz>

12. Webová stránka mesta Paríž, Iniciatíva Oddych pre Paríž, <http://bit.ly/2HxHWrQ>

13. Iniciatíva Esch sur Alzette, článok v tlači vo francúzštine: <http://bit.ly/2BQlcC9>

14. CIVITAS, Model Superbloky, <http://bit.ly/2okRGx4>

15. Projekt EBSF_2, ukážka v Göteborgu: <http://ebsf2.eu/demonstration-sites/gothenburg>

16. Mapa TfL, <http://bit.ly/1MIEkxp>

17. Mapa STIB, <http://bit.ly/2ofMD0M>

18. Stránka SBB, webová stránka multimodalita: <http://bit.ly/2CMV6xz>

väčšiemu počtu cestujúcich pokračovať v ceste na bicykli. Je to tak napríklad v Temešvári¹⁹, kde je možnosť prenajať si bicykel bezplatne až na jednu hodinu. V niekoľkých krajinách sú okrem toho špeciálne programy na zdieľanie bicyklov. Napríklad Blue Bike²⁰ v Belgicku poskytuje bicykle iba na vlakových staniciach, pričom denné poplatky sú nižšie ako poplatky v „klasických“ systémoch zdieľania bicyklov.

Vrcholom konceptu prestupnej stanice je výstavba integrovaných staníc, v ktorých sú dostupné všetky spôsoby dopravy na miestnej úrovni. V prímestských oblastiach, alebo na okraji miest môžu byť multimodálne stanice prepojené so systémami zaparkuj a odvez sa (P+R „park and ride“), ktoré umožňujú dochádzajúcim bez ďalších mobilných riešení používať na posledný úsek rôzne spôsoby dopravy, čím sa znižuje počet áut prichádzajúcich do centra mesta.

A čo tovar?

Multimodalita sa vzťahuje na cestujúcich aj na tovar. Kým kombinovanie spôsobov dopravy sa u ľudí javí ako logické, multimodalita pre tovar je však menej zrejímavá, najmä v mestských oblastiach. Okrem leteckej, námornej, železničnej a cestnej dopravy pre nákladnú dopravu na veľké vzdialenosti sa pre mestskú logistiku objavilo množstvo multimodálnych riešení, ktoré robia toto odvetvie udržateľnejším.

Jadrom multimodálnych riešení nákladnej dopravy je koncept konsolidácie. Mestské konsolidačné centrá (UCC) sú logistické sklady sprístupnené súkromným dopravcom.

Zvyčajne sa nachádzajú na okraji miest. UCC pomáhajú znižovať počet veľkých nákladných vozidiel vstupujúcich do mesta a umožňujú doručenie v poslednom úseku v menších a udržateľnejších vozidlách.

19. Webová stránka RATT: http://www.ratt.ro/velo_tm.html

20. Webová stránka Blue Bike: <https://www.blue-bike.be/en>

V rámci projektu FREVUE²¹ Madrid zrekonštruoval starý mestský trh, ktorý sa nachádzal pri vstupe do mesta a stal sa mestským konsolidačným centrom. Odtiaľ niekoľko súkromných prevádzkovateľov doručovalo tovar plne elektricky poháňanými dodávkami²², ktoré sa ukázali ako odolné a vhodné.

Koncept konsolidácie bol vylepšený pre dodávky do samotného centra v peších zónach. Napríklad spoločnosť UPS vyvinula „ekologický balíkový uzol“, ktorý pozostáva z kontajnera umiestneného v centre, z ktorého zamestnanci doručujú balíky pešo, trojkolkou alebo elektrickou trojkolkou. Systém vyskúšali najskôr v Hamburgu²³ a teraz sa zavádza v rôznych veľkomestách Európy vrátane Bazileja a Dublinu.

Ďalším spôsobom, ako si osvojiť multimodálnu mestskú logistiku, je využívať električkové trate. Zatiaľ čo väčšinou sa používajú na verejnú dopravu, použiť sa dajú aj na prepravu tovaru po meste. Po doručení do cieľového mesta možno tovar dopraviť do konečného cieľa električkou.²⁴

To je prípad najmä v meste Saint-Etienne (Francúzsko), kde sa materiál dodáva do obchodov v centre mesta systémom TramFret. V Drážďanoch (Nemecko) využíva spoločnosť Volkswagen na prepravu automobilových komponentov z nákladného skladu do továrne systém CarGoTram. Tento systém síce vyžaduje existenciu železničnej infraštruktúry, má však výhody efektívnosti, udržateľnosti a maximalizácie potenciálu mestskej železnice.

Prepravu tovaru nemusia nevyhnutne vykonávať len odborní pracovníci. Čoraz viac prevádzkovateľov napríklad využíva na dodávky jednotlivcom (a od jednotlivcov) skrinky. Spoločnosť International Post Corporation definuje balíkové skrinky ako „samostatné kontajnery, ktoré možno použiť buď na prijatie alebo odoslanie balíka, [sú] jedným z viacerých obľúbených alternatívnych riešení pre zákazníci na riadenie svojich online nákupov alebo zásielok.“²⁵ Kým časť trasy prepravy tovaru uskutočňuje prepravca, druhú časť prepravy zabezpečujú jednotlivci, ktorí môžu používať akýkoľvek druh dopravy. Keďže niektoré z balíkových skriniek sú umiestnené v uzloch mobility, veľmi sa tým podporuje multimodálna mestská nákladná doprava. Pre prepravcov je táto metóda doručenia výhodná svojou efektívnosťou, pretože viaceré doručovacie adresy nahradí jediná adresa. Pre jednotlivcov je táto metóda výhodná, pretože balík je na danom mieste k dispozícii kedykoľvek.

MaaS, smerom k službám integrovanej mobility?

Digitalizácia dopravy v nedávnej dobe umožnila vznik konceptu „mobilita ako služba“ (MaaS) definovaného ako „integrácia rôznych foriem dopravných služieb do jednotnej mobilnej služby prístupnej na požiadanie“²⁶. MaaS možno považovať za kombináciu a vyvrcholenie rôznych existujúcich nástrojov a služieb, ako sú integrované plánovanie prepravy a integrovaná platba.

V posledných rokoch bolo vyvinutých veľmi mnoho nástrojov plánovania multimodálnej dopravy, ktoré si kládli za cieľ zahrnúť rôzne spôsoby dopravy a informácie v reálnom čase.

Kým pre väčšinu európskych miest a obcí je k dispozícii najpopulárnejší nástroj Google Maps²⁷, niektoré obce a/alebo miestni dopravcovia si vytvorili nástroje na mieru. Napríklad centrum pre dopravu v Budapešti (BKK) spustilo aplikáciu²⁸ Plánovač ciest FUTÁR²⁹, ktorý navrhuje trasy z domu do domu. Aplikácia poskytuje informácie o verejnej doprave, vrátane metra, električiek, autobusov, trolejbusov, mestských vlakov a lodí, ktoré spadajú pod BKK, ako aj najlepšie možnosti pre posledný kilometer, či už pešo, bicyklom alebo zdieľaným bicyklom (tzv. Bubi). Okrem možností trasy poskytuje aplikácia v reálnom čase aj informácie o presnej polohe vozidiel verejnej dopravy, cestovný poriadok pre ďalšie vozidlá na každej zastávke a stanici a tiež informácie o dostupnosti bicyklov v staniach na zdieľanie bicyklov.

21. Webová stránka FREVUE: www.frevue.eu

22. Webová stránka FREVUE. Opis aktivít v Madride: www.frevue.eu/cities/madrid/

23. Novinka UPS: <http://bit.ly/2F322NI>

24. Portál Eltis, 2017, Električky: nové riešenie mestskej nákladnej dopravy ?, <http://bit.ly/2off3Jd>

25. Webová stránka spoločnosti International Post Corporation, <http://bit.ly/2oyyKf7>

26. Webová stránka Aliancie MaaS: <http://bit.ly/2EJBgZq>

27. Google Maps, <https://www.google.be/maps>

28. Webová stránka BKK, spustenie nástroja FUTÁR, <http://bit.ly/2sMaf2L>

29. Plánovač ciest FUTÁR <http://futar.bkk.hu>

Multimodalitu môže podporiť aj inteligentný integrovaný systém predaja cestovných lístkov. Možnosť platiť za všetky dopravné služby jedinou kartou znižuje zložitosť a komplikáciu kombinovania spôsobov dopravy. Napríklad v meste Toulouse³⁰, umožňuje spoločnosť Tisséo - kartou Pastel - svojim predplatiteľom jednoduchým spôsobom využívať širokú škálu služieb mobility vrátane verejnej dopravy, regionálnych vlakov, systémov zdieľania bicyklov, parkovania bicyklov alebo zdieľania vozidiel.

MaaS má potenciál výrazne rozvíjať multimodálnu dopravu v našich mestách, pretože integruje všetky druhy dopravy do jedinej ponuky mobility a uľahčuje výber najlepšej kombinácie aj platby za službu mobility prostredníctvom jedinej platobnej brány.³¹

Viedenská platforma MaaS „WienMobil“³² poskytuje informácie v reálnom čase o ceste od dverí k dverám a o trasách. Užívatelia si môžu z jednej aplikácie kúpiť cestovné lístky na všetky druhy dopravy. Hybnou silou úspešného viedenského projektu MaaS nie je priemysel, ale dopravca Wiener Linien. Model je natoľko úspešný, že ho plánujú použiť obce v celom Rakúsku.

O úlohe MaaS pri riešení dopravných problémov sa diskutuje v čoraz väčšom počte miest a regiónov vrátane Amsterdamu, Antverp a regiónu West-Midlands. Nové projekty MaaS začínajú v mestách Miláno³³, Manchester³⁴ a Mulhouse³⁵ (Francúzsko), kde bude Compte Mobilité plne implementovaná do jesene 2018. Najznámejší systém MaaS v Európe zaviedla v Helsinkách spoločnosť MaaS Global³⁶, ktorá svoje riešenie poskytla pomocou aplikácie Whim. Sú v nej zahrnuté verejná doprava, taxíky aj zdieľanie vozidiel, a má byť pridané aj zdieľanie bicyklov.

Vývojári MaaS sľubujú výhody ako napríklad podporu udržateľnej multimodality či zvýšenie efektívnosti dopravy a vyššiu dostupnosť. Niekoľko otázok však zostáva nezodpovedaných a mestá naďalej vyjadrujú obavy, najmä pokiaľ ide o hospodárske či sociálne aspekty, alebo otázky spravovania.³⁷

Aj digitalizácia mobility ponúka inovatívne riešenia pre pohyb tovaru, ktoré sú porovnateľné s MaaS. Crowdsourcing je systém peer-to-peer, ktorý spája ľudí a vodičov (áut, dodávok, nákladných bicyklov atď.). Vodič ponúka svoje služby viacerým klientom s podobnými potrebami v danom meste. Príkladom tohto systému je spoločnosť Hitch³⁸. Jej riešenie je možné uplatniť v ktoromkoľvek meste, kde sa stretáva ponuka a dopyt.

30. Webová stránka Tisséo, karta Pastel: <https://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

31. Webová stránka Aliancie MaaS: <https://maas-alliance.eu/homepage/what-is-maas/>

32. <http://www UITP.org/The-Mobility-as-a-Service-MaaS-success-story-WienMobil>

33. Európska komisia, novinky, <http://bit.ly/2FaGrBC>

34. Webová stránka MaaS4EU: <http://www.maas4eu.eu/tfgm/>

35. Webová stránka mestského úradu v Mulhouse, novinky: <http://bit.ly/2EZAu7s>

36. Webová stránka spoločnosti MaaS Global: <https://maas.global/>

37. Polis, 2017, Dokument na diskusiu, Mobilita ako služba: Dôsledky pre mestskú a regionálnu dopravu, <http://bit.ly/2xi0ZVd>

38. Webová stránka Hitch: <http://www.hitchit.co/>

AKÉ AKTIVITY MÔŽEME ZORGANIZOVAŤ NA PODPORU MULTIMODALITY?

- Umožnite ľuďom zdieľať svoje skúsenosti s multimodalitou. Napríklad „šampióni“ v multimodalite môžu doprevádzať dobrovoľníkov pri svojich každodenných cestách po dobu jedného týždňa a ukázať im, ako najlepšie kombinovať spôsoby dopravy a nachádzať tie najkrajšie trasy.
- Propagujte nástroje multimodality (integrovaný systém predaja cestovných lístkov, multimodálne plánovače ciest atď.) a ponúknite školenia. Použite aj sociálne médiá.
- Nemáte multimodálny nástroj? Zorganizujte hackaton so študentmi z vášho mesta alebo regiónu a nechajte si ho vytvoriť! Výmenou ponúknite zaujímavú cenu.
- Organizujte multimodálne súťaže na pracoviskách, v susedstvách a školách, alebo medzi nimi, aby ste povzbudili ľudí ku kombinovaniu rôznych druhov dopravy. Dajte ľuďom skutočnú motiváciu nechať auto doma, ponúknite hodnotnú cenu (napr. bicykel alebo deň dovolenky navyše).
- Viac spôsobov dopravy, viac aktivít! Môžete zorganizovať rôzne aktivity, napríklad „vagón s karaoke“, „klubový autobus“, „pedi-bus s rozprávaním“, „zdobené autobusové zastávky“, „raňajky pre cyklistov“ atď.
- Organizujte súťaž medzi jednotlivými spôsobmi dopravy. Umožnite ľuďom zistiť z vlastnej skúsenosti, ktorý spôsob prepravy z bodu A do bodu B je najrýchlejší.
- Prečo nevytvoriť svetový rekord? Je veľa svetových rekordov, ktoré možno vytvoriť alebo prekonať. Využite svoju fantáziu a s miestnymi obyvateľmi vytvorte multimodálny svetový rekord!
- V spoločnostiach a školách požiadajte ľudí, aby na mape označili svoje miesto pobytu. Ľudia, ktorí cestujú po rovnakých trasách, môžu cestovať spoločne, experimentovať so zdieľaním áut, ísť tým istým autobusom, zorganizovať si cyklistickú promenádu alebo jednoducho prechádzku.

© Christian Fuertner

- Ponúknite individuálne upravené plánovanie mobility. Určite použite cieleň prístup, ktorý prispôbíte jednotlivcom alebo konkrétnym skupinám, napríklad dochádzajúcim. Zohľadnite všetky spôsoby dopravy.
- Zriadte informačný bod o mobilite, kde ponúknete ľuďom bezplatné poradenstvo o možnostiach mobility. Použite ho ako základ pre podujatia. Ideálnym miestom sú prístupné alebo multimodálne stanice.
- Zavedte dočasný participatívny systém smerových tabúl. Na smerové tabule môžu ľudia písať vzdialenosti a časy potrebné na dosiahnutie konkrétnych bodov rôznymi spôsobmi dopravy.
- Pracujte s médiami a zriadte si pravidelnú rubriku v miestnom rozhlase. Niektoré rozhlasové stanice ponúkajú miestnym iniciatívam znížené sadzby, ale je možné, že sa vám dokonca podarí vyjednať nejaký bezplatný alebo sponzorovaný mediálny priestor.
- Na sociálnych médiách vyhláste súťaž selfie záberov. Ľudia, ktorí zverejnia fotografie samých seba, ako využívajú maximálny počet spôsobov dopravy, môžu získať hodnotnú cenu!
- Čím skôr deti v meste objavia chôdzu a jazdu na bicykli, tým viac ich budú v dospelosti uprednostňovať a využívať ich. Rozvíjajte pedagogické nástroje, alebo hry spolu so školami a urobte z novej generácie „multimodálnu generáciu“.
- Použite kampaň na prieskum medzi obyvateľmi o tom, aký majú pocit z využívania rôznych druhov dopravy vo vašej obci alebo meste, aké zmeny by uvítali, a čo by ich presvedčilo, aby nechali auto doma.
- Keďže tento rok pripadá Deň bez aut na sobotu (22. septembra), mohli by ste navrhnúť a podporiť alternatívnu ponuku pre rodiny a turistov a vyzvať ich, aby vyskúšali všetky možnosti mobility pri voľnočasových aktivitách. Keďže vaše ulice budú bez áut, môžete ich použiť na zorganizovanie festivalu, ako je tento vo Viedni <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival/>

PRÍRUČKA PRE ORGANIZÁTOROV MIESTNYCH KAMPANÍ

Príručka pre miestnych organizátorov vysvetľuje tri kritériá účasti (aktivity počas týždňa, trvalé opatrenia a Deň bez áut) a postup, ako sa zaregistrovať online. Súčasťou je aj kapitola o oceneniach EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY**.

TRI KRITÉRIÁ ÚČASTI

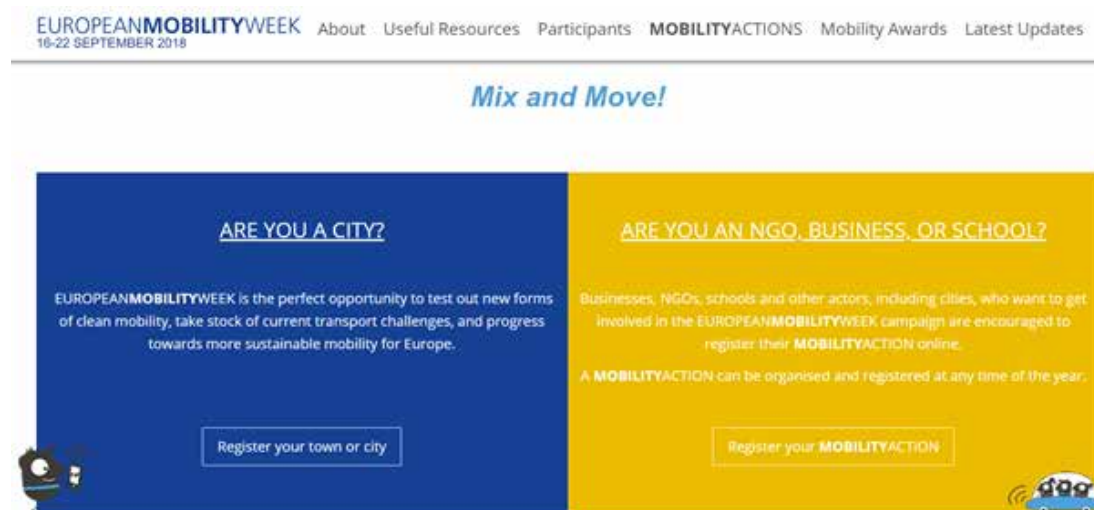
Každá obec, alebo mesto v Európe a mimo nej má možnosť zapojiť sa do EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY**. Online registrácia obce, alebo mesta bude schválená, ak spĺňa aspoň jedno z nasledujúcich kritérií:

- Organizovanie aktivít v týždni od 16. do 22. septembra, pri zohľadnení aktuálnej témy pre daný rok.
- Zavedenie aspoň jedného nového trvalého opatrenia, ktoré prispieva k zmene od používania súkromného auta k používaniu udržateľných dopravných prostriedkov. Podmienky napĺňajú aj opatrenia, ktoré boli realizované v uplynulých 12 mesiacoch, pod podmienkou, že budú propagované v týždni od 16. do 22. septembra.
- Oslava Dňa bez áut, najlepšie 22. septembra vyhradením jednej alebo viacerých oblastí pre chodcov, cyklistov a verejnú dopravu po dobu aspoň jedného celého dňa (1 hodinu pred a 1 hodinu po pracovnej dobe).

„Zlatými účastníkmi“ sa stanú len mestá, ktoré sa zaviazu splniť všetky tri vyššie uvedené kritériá. Budú môcť požiadať o udelenie ceny EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** (pozri kapitolu nižšie).

AKO SA ZAREGISTROVAŤ ONLINE

Prejdite na stránku www.mobilityweek.eu a kliknite na registračné tlačidlo.

Po prvom zaregistrovaní alebo prihlásení do minuloročného účtu musíte vyplniť on-line registračný formulár. Jazyk si môžete zvoliť.

EUROPEANMOBILITYWEEK

<p>Register for EUROPEANMOBILITYWEEK 2018!</p> <p>All cities that took part in previous editions of EUROPEANMOBILITYWEEK were issued with login details (email/username and password). Use them to log-in below.</p> <p><input type="text" value="Username"/></p> <p><input type="password" value="Password"/></p> <p>Login</p>	OR	<p>First time taking part in EUROPEANMOBILITYWEEK?</p> <p><input type="button" value="Sign up for a profile"/></p> <p>This profile will allow you to register for all upcoming editions of EUROPEANMOBILITYWEEK.</p>
---	----	---

Mestá by mali poskytnúť nasledujúce informácie:

- Aktivity organizované v týždni od 16. do 22. septembra.
- Trvalé opatrenia prijaté v uplynulých 12 mesiacoch a propagované počas týždňa od 16. do 22. septembra.
- Informácie o oblasti(ach) uzavretej pre cestnú premávku počas Dňa bez áut a aktivity organizované počas daného dňa.
- Iniciatívy súvisiace s EÚ, ktorých sa zúčastňuje aj vaše mesto.

Po dokončení online registrácie vašu prihlášku overí národný koordinátor. Po schválení sa odošle automatická potvrdzovacia správa e-mailom. Až potom bude účasť vášho mesta zverejnená online na stránke „Účastníci“.

The screenshot shows the website for European Mobility Week 2018. At the top, it says "EUROPEAN MOBILITY WEEK 16-22 SEPTEMBER 2018" and has a "Subscribe to our e-newsletter" button. Below the header are navigation links: "About", "Useful Resources", "Participants", "MOBILITYACTION5", "Mobility Awards", and "Latest Updates". A blue banner reads "Participating cities".

Under "Participating cities", there is a list of 50 participating countries in 2017 (total cities: 2526):

Country	Number of Cities
Albania	14
Andorra	1
Argentina	5
Austria	577
Belarus	48
Belgium	58
Bosnia and Herzegovina	5
Brazil	2
Bulgaria	39
Croatia	11
Cyprus	4
Czech Republic	26
Denmark	2
Estonia	4
Finland	28
Former Yugoslav Republic of Macedonia	12

Other sections include:

- Participants map:** A map of Europe with pins indicating participating cities.
- Participants archive:** A list of years: "Current year - 2018", "2017", "2016", "2015", with a "Show all" button.
- Participation reports:** A list of reports for years 2017 to 2011, each with a PDF icon and file size (e.g., "2017 [PDF, 1.9mb]").

Údaje budete môcť aktualizovať kedykoľvek až do konca septembra.

Ak to bude potrebné, profil mesta môžete ľahko aktualizovať pomocou mena a e-mailovej adresy miestneho organizátora kampane, ktorý má na starosti EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** u vás v obci/meste. Ak už vaše mesto profil má, ale nepamätáte si prihlasovacie údaje alebo e-mailovú adresu, môžete sa obrátiť o pomoc na vášho národného koordinátora alebo na Európsky sekretariát.

Podpísanie charty je povinné len vtedy, ak sa uchádzate o udelenie ocenenia EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY**.

AKO ZAČAŤ SVOJU KAMPAŇ

Začnite analýzou aktuálnej témy pre daný rok. Zistíte jej obsah stanovte si, zamerania, ktoré vyhovuje vášmu mestu a národnému kontextu. Uprednostnite už existujúce osvedčené postupy. Môžete sa pozrieť na to, ako by sa dali rozšíriť alebo ďalej rozvíjať, potom plánujte zmeny na zlepšenie postupov.

Zabezpečte politickú podporu. Ak vaša samospráva zistí, že je pre ňu ťažké pracovať s aktuálnou témou, pretože ju nevníma pre mesto ako relevantnú, požiadajte národného koordinátora, aby napísal podporné stanovisko.

Nebudte príliš polemickí ani negatívni vo vašej komunikácii navonok. Hoci nemožno realisticky očakávať odstránenie osobných automobilov, nákladných vozidiel a iných vozidiel z ciest, aby sme vyriešili negatívne hospodárske dopady individualizovanej motorovej dopravy, určite môžeme ukázať, že pre verejnosť a podniky je k dispozícii celý rad možností presunu cestujúcich a prepravy tovaru.

Zhromažďujte dôkazy. Zozbierajte fakty a údaje, ktoré podporujú trvalo udržateľnú mobilitu vo vašom meste, alebo obci. Použite ich ako faktickú podporu pre vašu komunikáciu smerom k rôznym cieľovým skupinám.

Vybudujte účinné partnerstvá. Dosiachnutie inteligentnej a udržateľnej mobility je zdĺhavý proces, ktorý si vyžaduje nielen politickú podporu, ale aj pevné partnerstvá. Orgány miestnej samosprávy by mali vstupovať do takýchto partnerstiev a čo najviac zapájať miestnych aktérov. Každý orgán miestnej samosprávy by mal vyhľadávať relevantných miestnych partnerov a v úzkej spolupráci s nimi koordinovať prípravu **EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY**.

Mestá by preto mali nadviazať partnerstvá so subjektmi, ktoré prevádzkujú (verejnú) dopravu, s environmentálnymi, zdravotnými a športovými združeniami, miestnymi firmami (vrátane externých kontaktov, t.j. s klientmi, dodávateľmi, partnermi), (miestnymi) médiami atď.

Firmy majú často záujem o zapojenie, aby ukázali, že prijímajú zodpovednosť v boji proti zmene klímy a starajú sa o komunitu a zdravie svojich zamestnancov. Orgány miestnej samosprávy by mali použiť tieto body na získanie podpory väčšieho počtu partnerov.

Firmy, organizácie a ďalší potenciálni partneri, ktorí nie sú oprávnení prispievať do **EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY** (16. - 22. september), ale ktorí plánujú organizovať niektoré doplnkové aktivity počas roka, sa môžu zaregistrovať individuálne. Vďaka funkcii **PODUJATIA MOBILITY** môžu tieto subjekty navštíviť stránku www.mobilityweek.eu/about-mobilityactions/ a zaregistrovať svoje podujatie.

Stavajte na existujúcich iniciatívach. Určite už existuje množstvo iniciatív - či už lokálnych, regionálnych alebo celoštátnych - ktoré nejakým spôsobom súvisia so zameraním vašej kampane. Ak sa s nimi zosúladiťe, môžete tak posilniť vaše argumenty a posolstvo a znížiť potrebné úsilie.

AKTIVITY POČAS TÝŽDŇA OD 16. DO 22. SEPTEMBRA

Mestá a obce sú vyzvané k tomu, aby sa pri tvorbe svojho programu zamerali na aktuálnu tému kampane pre daný rok. Môžu však organizovať aktivity zamerané na špecifické témy súvisiace s udržateľnou mestskou dopravou. Tu sú niektoré príklady opakujúcich sa aktivít.

Oficiálne otvorenie EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY

Na spustenie kampane sú ideálne verejné a mediálne podujatia, ktoré sa konajú 16. septembra. Počas otvorenia podujatia:

- Môže váš politický zástupca verejne podpísať Chartu a ukázať tak váš záväzok
- Môžete zaviesť mestom plánované trvalé opatrenia
- Môžete predstaviť špeciálne ponuky, ako napríklad cestovný lístok na verejnú dopravu so špeciálnou cenou
- Môžete zorganizovať pešiu prehliadku so sprievodcom, alebo akciu pre ľudí na bicykli

A nezabudnite vopred pozvať médiá, partnerov a obyvateľov!

Aktivity súvisiace s verejnou dopravou

Všetci aktéri verejnej dopravy môžu túto kampaň využiť ako príležitosť na podporu multimodálnych riešení, a dokázať tak, že ide o skutočnú alternatívu pre súkromné automobily.

Nasleduje súbor aktivít venovaných verejnej doprave.

- Cestovanie mestskou hromadnou dopravou: zavádzanie špeciálnych ponúk, ponúkajúce nápojov po práci na blízkyh zastávkach alebo v autobuse, zorganizovanie výzvy pre cestujúcich alebo diskusie medzi prevádzkovateľmi verejnej dopravy a dochádzajúcimi, informovanie pasažierov o možnostiach spolujazdy a zdieľaní vozidiel, atď.
- Dostupná verejná doprava: práca s organizáciami pre osoby so zdravotným postihnutím, aktivity s invalidnými vozíkmi, alebo ľuďmi so zaviazanými očami, aby ostatní pochopili výzvy, ktorým čelia osoby so zníženou pohyblivosťou atď.
- Komunikácia so zákazníkmi a zamestnancami: realizácia prieskumov na zistenie spokojnosti a očakávaní užívateľov, organizovanie návštev v kancelárii pre verejnú dopravu s vysvetlením týkajúcim sa frekvencie, rýchlosti a trás, príprava výstavy inovatívnej verejnej dopravy s možnosťou skúšobných jász v nových energeticky čistých a inteligentných vozidlách atď.

Cyklistické aktivity

Cyklistika sa týka všetkých aspektov, ktoré tvoria „obyvateľné mesto“. Bicykle šetria miesto a energiu a nespôsobujú hluk, ani znečistenie ovzdušia.

Všetky návrhy aktivít, ktoré sú tu uvedené, majú upozorniť na výhody cyklistiky.

- Dochádzanie na bicykli: zriadenie informačného miesta, vytvorenie programu na vytváranie „dvojíc“ medzi novými a skúsenejšími cyklistami, zorganizovanie dňa „Na bicykli do práce“, ponúkajúce raňajok pre ľudí dopravujúcich sa do práce na bicykli, využitie dostupných aplikácií na dávanie cyklistických výziev, účasť na Spoločnej bicyklovej výzve atď.
- Cyklistické služby a infraštruktúra: práca s miestnymi združeniami cyklistov, ponuka opravy bicyklov, šírenie informácie o bezpečných cyklistických trasách, zorganizovanie jazdy na nedávno otvorenom cyklistickom pruhu, požiadanie miestnych združení cyklistov alebo polície, aby dali bicyklom poradové čísla proti krádeži, atď.
- Cyklistika je módna: zorganizovanie výstavy nových modelov a prototypov bicyklov, zorganizovanie módnej prehliadky cyklistického oblečenia, alebo vytvorenie cyklistických súprav atď.

Aktivity pre chodcov

Aj keď sa to niekedy prehliada, chôdza je dôležitým spôsobom dopravy. Navrhované aktivity sa dajú ľahko organizovať.

- Dochádzanie pešo: povzbudíte firmy k tomu, aby odmenili pracovníkov, ktorí chodia do práce pešo (t.j. raňajky, peňažné stimuly alebo predĺženie dovolenky), požiadajte výkonného riaditeľa, aby pešo prešiel okolo budov(y) firmy a zhodnotil dostupnosť pre chodcov atď.
- „Živé ulice“: zabezpečte, aby vedúci predstavitelia mesta preskúmali mesto pešo a aby posúdili problémy ako fyzické bariéry, praskliny na chodníku, nelegálne parkovanie, skládkovanie atď.
- „Deň parkovísk“: vyzvite obyvateľov, aby kreatívne využívali parkovacie miesta, vysadili stromy na menej atraktívnej ulici, zabezpečte, aby ku kampani pridali aj majitelia obchodov
- Školy: sprevádzanie detí pri bežnej chôdzi do školy vysokopostavenými predstaviteľmi mesta, dobrý nápad je aj akýkoľvek druh súťaže alebo aktivity, napr. hra Snake, využívanie nových technológií na zapájanie detí atď.
- Zelené trasy (Greenways): zorganizujte prechádzky/výlety na bicykli, alebo pikniky na existujúcich a neoficiálnych (s opatnosťou) Zelených trasách, so zapojením poslancov miestneho zastupiteľstva

Podpora zodpovedného používania automobilov

Tí, ktorí potrebujú používať svoje auto na určité účely, môžu tiež prispieť k udržateľnejšiemu mestskému prostrediu.

Je možné zvážiť širokú škálu aktivít uvedených nižšie. Od starostlivej a bezpečnej jazdy až po zvýšenie počtu spolucestujúcich vo vozidle (spolujazda).

- Ponúknite jednotlivým vodičom automobilov uviaznutým v dopravných zápchach „antistresovú loptičku“ alebo iný predmet, aby si uvedomili dôsledky svojho správania
- Pozvite autoškoly, aby ponúkli školenie o energeticky úspornom šoférovaní (ekologickom vedení auta)
- Podporujte ekologické vedenie vozidla medzi profesionálnymi vodičmi, napr. vodičmi školských autobusov, taxikármi, firemnými či organizačnými vodičmi atď.
- Spustite kampaň v spolupráci s miestnymi čerpacími stanicami na podporu pravidelnej kontroly tlaku v pneumatikách (podhustenie o 0,4 baru znamená zvýšenie spotreby paliva o 10 %)
- Organizujte súťaže, v ktorých vodiči na určitý čas odovzdajú svoj vodičský preukaz a výmenou dostanú lístok na verejnú dopravu
- Pri vysielaní informácií o premávke v miestnom rozhlase vyzvite vodičov, aby prestúpili a použili aj iné druhy dopravy, ak sa chcú vyhnúť dopravným zápcham
- Predstavte systémy zdieľania vozidiel a spolujazdy
- V prípade, že vo vašom meste neexistuje systém zdieľania vozidiel, realizujte prieskum na identifikáciu ľudí, ktorí by mohli v budúcnosti auto zdieľať
- Zorganizujte výstavu, na ktorej si verejnosť môže pozrieť a vyskúšať energeticky čisté,

elektrické, a hybridné vozidlá a vozidlá na plynový pohon

- Zistite, či by primátor, alebo starosta mohol počas EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** používať elektrické vozidlo, aby získal pozornosť médií

Aktivity v mestskej nákladnej doprave

Udržateľná mobilita nie je len o tom, ako sa pohybujeme v našich mestách my, ale aj o tom, ako v nich prepravujeme tovar. V záujme podpory trvalo udržateľnej mestskej nákladnej dopravy môžete zorganizovať jazdu na nákladnom bicykli, alebo ukážku doručovania, spustiť nové systémy zdieľania nákladných bicyklov, na logistiku vášho podujatia použiť nákladný bicykel atď.

Približne 50 % až 70 % prepravy tovaru v európskych mestách je podľa výskumu Vrije Universiteit Brussel a skúseností z projektu Cyclelogistics možné presunúť na (nákladné) bicykle.

Vyhradte priestor určený na doručovanie. Platforma, alebo parkovisko vozidiel mimo oblasti bez áut by bolo vyhradené pre dodávky tovaru určené obchodom. Tovar do obchodov by potom doručovali energeticky čisté vozidlá.

Podpora riadenia mobility

Riadenie mobility môže byť silným nástrojom na dosiahnutie zmeny správania. Počas EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** môžu orgány miestnej samosprávy zriadiť partnerstvá so školami a firmami a realizovať plány mobility pre školy a plány pre dochádzajúcich.

Ak chcete podporiť zmenu správania, môžete zorganizovať aktivity, napríklad propagovať trvalo udržateľné dochádzanie vo firemných bulletinoch, udeľovať ocenenia pre trvalo udržateľné spoločnosti, zriadiť pracovnú skupinu zamestnancov, alebo ustanoviť koordinátora v oblasti mobility, atď.

Aktivity SUMP

EURÓPSKY TÝŽDEŇ **MOBILITY** je skvelou príležitosťou na povzbudenie záujmu o plány udržateľnej mestskej mobility (SUMP - Sustainable Urban Mobility Plans). Môžete zorganizovať niekoľko podujatí, ktoré budú ďalej podporovať vaše SUMP:

- Usporiadajte výstavu o možných scenároch rozvoja dopravy
- Zorganizujte konferenciu o pláne mestskej mobility
- Zvolajte susedské stretnutia o mestskej mobilite
- Predložte / realizujte niektoré opatrenia plánu mestskej mobility (nové autobusové trasy, nové objekty typu „Park & Ride“ (zaparkuj a odvez sa), cyklotrasy, plány zeleného dochádzania, strediská mobility atď.)

Voľný čas a spoločenské aktivity

Voľnočasové aktivity môžu byť príležitosťou na bezpečné objavovanie mesta a potešenie z neho v tichšom prostredí bez áut. Dôraz EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** by však mal zostať zameraný na mestskú dopravu, a nie na šport či kultúru.

- Špeciálna kyvadlová doprava na objavovanie mesta
- Prehliadky organizované sprievodcami alebo klubmi (pre mestské prechádzky)
- Zhromaždenia chodcov v spolupráci so športovými predajňami, školami, združeniami atď.
- Kľúče od hotelovej izby, ktoré umožňujú prístup do verejnej dopravy alebo systému zdieľania bicyklov
- Organizujte bezplatné koncerty, divadelné predstavenia, pouličné umelecké predstavenia umelcov, klaunov atď. vo verejných priestoroch
- Na hlavnom námestí poskytnite prázdnu stenu na vyjadrenie názorov od ľudí
- Požiadajte miestne športové združenia, alebo obchody a firmy, aby organizovali športové aktivity na uliciach
- Ponúknite jazdu špecifickými druhmi dopravy, ako sú koňmi ťahané kočiare, výletné vlaky, solárne lode atď.

Aktivity spojené so zdravím

Zdravotné dôsledky dopravy ovplyvňujú väčšinu obyvateľstva a najmä zraniteľné skupiny, akými sú deti a starší ľudia.

Na organizovanie aktivít mobility so zameraním na zdravie môžu byť vhodnými partnermi miestni poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, zdravotné poisťovne, asociácie lekárov a športové organizácie.

- Oslovte sieť na monitorovanie kvality ovzdušia, agentúru pre životné prostredie, alebo energiu (EEA, IEE) alebo strediská na informovanie a dokumentáciu hluku (INCE, CIDB) a požiadajte ich, aby vytvorili výstavu o vzduchu a hluku
- Požiadajte políciu, alebo centrá technickej kontroly vozidiel, aby na parkoviskách ponúkali testovanie vozidiel na znečisťovanie
- Pozvite poskytovateľov zdravotného poistenia, aby poskytovali informácie o prínosoch fyzickej aktivity pre zdravie, o tom, ako začleniť fyzickú aktivitu do každodenného režimu atď.
- Požiadajte nemocnicu / lekárov, aby ponúkali „zdravotné prehliadky“ (krvný tlak, krvný obeh, váha, kostná hmota atď.) na zvýšenie povedomia o zdraví
- Používajte prenosné zariadenie na meranie kvality ovzdušia, ktoré je možné použiť v rôznych spôsoboch dopravy

TRVALÉ OPATRENIA

Aktuálny zoznam trvalých opatrení sa pri online registrácii zobrazí v online formulári. Táto kapitola predstavuje len úvod k dlhému zoznamu trvalých opatrení, ktoré môže vaše mesto zaviesť.

Zapojené mestá vyzývame k tomu, aby predložili svoje nové trvalé opatrenia, ktoré prispievajú k zmene dopravy z osobných áut na environmentálne prijateľné spôsoby dopravy.

Ak je to možné, aspoň jedno z týchto opatrení by malo byť trvalé prerozdelenie priestoru na ceste v prospech chôdze, jazdy na bicykli alebo verejnej dopravy, napr. širší chodník, nový jazdný pruh pre cyklistov alebo autobusy, nový systém na spomalenie dopravy, zníženie povolenej rýchlosti.

Tieto opatrenia nemusia byť drahé. Ukazujú záväzok orgánu miestnej samosprávy k udržateľnej mestskej mobilite. Niektoré možné trvalé opatrenia sú:

Verejná doprava

- Zlepšenie a rozšírenie siete verejnej dopravy (pruhy pre vozidlá s vysokou obsadenosťou, nové zastávky, nové linky, vyhradené priestory atď.)
- Zvýšenie frekvencie, zavedenie expresných služieb atď.
- Používanie energeticky čistých vozidiel vo vozovom parku verejnej dopravy (elektrických, hybridných, na plyn atď.)
- Predaj cestovných lístkov na multimodálnu dopravu
- Integrované služby pre rôzne druhy verejnej dopravy
- Vyjednanie zastávok v blízkosti hlavných pracovísk s dopravcami
- Povolenie vstupu s bicyklom do vozidiel mimo špičky
- Budovanie nových stojanov na bicykle na zastávkach verejnej dopravy
- Prispôsobenie autobusových zastávok
- Úprava cestovných poriadkov a ďalších informácií do prístupných formátov (tlač väčšími písmenami, Braillovým písmom, audio formátu atď.)
- Úprava infraštruktúry s cieľom umožniť dostupnosť (autobusy s nízkou podlahou, výťahy, rampy atď.)
- Poskytovanie informácií o úrovni prístupu prostredníctvom webových stránok, mobilných aplikácií, letákov atď.
- Zavádzanie nových typov cestovných poriadkov, webových stránok alebo aplikácií, spustenie multimodálnych informačných služieb a zisťovanie názoru zákazníkov

Zariadenie pre bicykle

- Zlepšenie siete pre cyklistov a zariadení pre bicykle (rozšírenie, renovácia, značenie, parkovanie, zámky atď.)
- Vytvorenie systému verejných bicyklov alebo systému na zdieľanie bicyklov
- Vytvorenie na bicykle orientovaného informačného bodu, alebo stojanu s informáciami pre zamestnancov, majiteľov domov, návštevníkov atď.
- Zabezpečenie prezliekární a sprch pre cyklistov
- Vytvorenie bezpečných a chránených parkovísk pre bicykle
- Zakúpenie bicyklov na verejné, alebo firemné použitie
- Zavedenie služby opravy verejných bicyklov
- Presunutie parkovania bicyklov do vstupu do budov verejnej správy, kancelárií, nákupných centier atď.

Pešie zóny

- Vytvorenie, alebo rozšírenie peších zón
- Zlepšenie infraštruktúry: nadchody, chodníky, prechody pre chodcov, osvetlenie atď.
- Prerozdelenie verejného priestoru, alebo jeho vyčlenenie pre chodcov

Nové formy používania a vlastníctva vozidiel

- Spustenie online systémov pre spolujazdu a zdieľanie vozidiel
- Zodpovedné používanie vozidiel (ekologické jazdenie atď.)
- Používanie energeticky čistých(čistejších) vozidiel
- Inštalácia nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá

Nákladná doprava

- Nové predpisy pre nákladnú dopravu
- Používanie energeticky čistých(čistejších) vozidiel
- Zavedenie vykladacích plošín na preklad tovaru

Parkovanie

- Zavedenie nových parkovacích miest, alebo zón bez parkovania
- Prísnejšia kontrola pravidiel parkovania
- Poskytovanie informácií o parkovacích predpisoch
- Zavedenie pružnej pracovnej doby na zníženie dopravných zápch v špičke
- Vyhradenie najlepších parkovacích miest (najbližšie k vchodu) pre autá využívané na spolujazdu
- Poskytnutie záruky odvozu domov v prípade núdze pre ľudí, ktorí využívajú spolujazdu
- Presunutie parkovacích miest mimo vstupu do kancelárie

Systemy na spomalenie dopravy a obmedzenie prístupu

- Programy na zníženie rýchlosti v blízkosti škôl
- Redukovanie vonkajších parkovacích zón
- Vytvorenie staníc „Park & Ride“ („zaparkuj a odvez sa“)
- Trvalé obmedzenie prístupu do centier miest

Dostupnosť

- Spustenie plánov dostupnosti
- Vytvorenie zariadení pre ľudí so zníženou pohyblivosťou
- Odstránenie architektonických bariér
- Zníženie a rozširovanie chodníkov
- Vytváranie hmatových chodníkov a nájazdov pre invalidné vozíky
- Montáž zvukových zariadení na semaforocho

Riadenie mobility

- Vytvorenie plánov na cestovanie na pracoviská a do škôl
- Vytvorenie centier mobility a informačných služieb
- Vývoj vzdelávacích materiálov
- Plány mestskej mobility po konzultácii s miestnymi aktérmi
- Poskytovanie stimulov a bonusov zamestnávateľom
- Uľahčenie prístupu k firemným pracoviskám, alebo iným spoločensky využívaným oblastiam

DEŇ BEZ ÁUT

Deň bez áut ponúka mimoriadne dobrú príležitosť na experimentovanie s novými dopravnými modelmi a udržateľnou dopravou. Zorganizovanie Dňa bez áut však musí byť naplánované v dostatočnom časovom predstihu, pretože zatvorenie ulíc pre premávku môže byť náročné z hľadiska predpisov.

Kedy je Deň bez áut?

Všetky európske obce a mestá vyzývame, aby oslavovali Deň bez áut v pôvodný deň jeho konania: 22. septembra.

Ak to však lepšie zodpovedá účelu podujatia, možno ho presunúť na iný deň počas EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** (16.-22. septembra). V priebehu týždňa je možné zorganizovať aj viac ako jeden deň bez áut.

Ak vaša obec či mesto organizuje deň bez áut opakovane v priebehu roka (t.j. v marci alebo v júni), odporúčame vám zaregistrovať ho ako **PODUJATIE MOBILITY**.

Čo sa považuje za Deň bez áut?

V rámci mesta je možné stanoviť, že jedna alebo viac oblastí budú bez áut. Oblasť(-ti) bude uzavretá pre motorizovanú dopravu väčšinu dňa (t.j. jednu hodinu pred a jednu hodinu po normálnej pracovnej dobe).

Vstup bude povolený iba chodcom, cyklistom, verejnej doprave a energeticky čistejším vozidlám napr. s pohonom na LPG (skvapalnený ropný plyn), NGV (zemný plyn), elektrické vozidlá, atď.

Ak je stanovených viac oblastí, môžu ich prepájať chodníky. Oblasť bez áut možno účelne zabezpečiť „nárazníkovou zónou“ s konkrétnymi informáciami pre vodičov áut.

Prečo je dôležité zapojiť sa do Dňa bez áut?

Deň bez áut je jedným z troch kritérií pre účasť v EURÓPSKOM TÝŽDNI **MOBILITY** a ak sa vaša obec či mesto chce uchádzať o ocenenie, je to povinné.

Deň bez áut však predstavuje oveľa viac. Mnohé obce a mestá využívajú túto príležitosť na zriadenie peších zón a organizujú veľké otvorené podujatia v uvoľnenom verejnom priestore.

Okrem vytvorenia špeciálnej atmosféry je toto podujatie ideálnou príležitosťou ukázať obyvateľom, ako môže vyzeráť centrum mesta alebo oblasť bez áut.

Navyše, Deň bez áut má výsledky <http://www.irceline.be/fr/nouvelles/journee-sans-voiture-en-ville-dimanche-17-septembre-2017>. Zmerajte kvalitu vzduchu a hluk v daný deň, deň pred podujatím a deň po ňom. Zdieľajte výsledky s obyvateľmi. Ukážte im, že zmena ich správania a prijatie životného štýlu menej závislého na autách je súčasťou riešenia. V hre je boj proti zmene klímy, zlepšenie nášho zdravia a kvality života v našich mestách.

Ako stanoviť oblasť bez áut?

Miesto a veľkosť oblasti bez áut by sa mali starostlivo vyberať s prihliadnutím na miestny kontext. Oblasť (oblasti) môže slúžiť:

- na zviditeľnenie špecifických problémov (hluk, kvalita ovzdušia atď.)
- na prezentovanie alebo testovanie plánovaných opatrení (t.j. trvalej pešej zóny)
- pre cieľové špecifické skupiny (deti, pracovníkov atď.)
- na zdôraznenie záväzku firiem pôsobiacich v danej oblasti

Pri výbere priestoru (dní) na oslavu Dňa bez áut musíte vziať do úvahy počet návštevníkov tejto oblasti v „normálnom“ dni a plánovaný počet ďalších návštevníkov počas Dňa bez áut.

Je potrebné zohľadniť aj okolité možnosti parkovania.

Ak vaše mesto definuje viac ako jednu oblasť bez áut, nezabudnite ich prepojiť.

Ako zabezpečiť oblasť bez áut a pritom udeľovať výnimky?

Prístup do oblasti bez áut bude monitorovaný a budú nainštalované bariéry. Bude potrebná pomoc mestského dopravného úradu, policajných síl a ostatných zamestnancov miestnej samosprávy.

Je potrebné vypracovať krátky zoznam vozidiel s povoleným prístupom. Okrem energeticky čistejších vozidiel (LPG, NGV, elektrických atď.) môžu byť udelené výnimky zdravotníckym pracovníkom, ľuďom so zdravotným postihnutím a na naliehavé opravy.

Do oblasti by mali mať zaručené automatické povolenie na vstup pohotovostné služby (polícia, hasiči, sanitka) a pracovníci elektrární a plynární.

Žiadosti o výnimky, ktoré nie sú uvedené vo vyššie uvedenom zozname, majú byť adresované príslušnému oddeleniu mestského úradu. Výnimky sa musia obmedziť na minimum.

Na uvoľnenie ulíc musia byť obyvatelia deň vopred vyzvaní k tomu, aby svoje vozidlá presunuli. Možno bude potrebné zriadiť špeciálne parkoviská a podpísať zmluvy s prevádzkovateľmi parkovísk.

Druhá možnosť je umožniť obyvateľom odísť so svojím autom z tejto oblasti s tým, že vrátiť sa môžu až po stanovenom čase. Autá by si teda museli nechať na parkovisku.

Dodávky tovaru budú povolené do určitého času (ktorý sa stanoví) v súlade so všeobecnými podmienkami. Pre obchody, ktoré potrebujú dodávky v čase dňa možno zriadiť nakladaciu zónu mimo tejto oblasti. Z tohto miesta bude náklad dovážaný nákladnými bicyklami alebo energeticky čistými vozidlami.

Aké alternatívne spôsoby dopravy ponúkame počas Dňa bez áut?

Najdostupnejším a najúčinnnejším spôsobom prepravy počas Dňa bez áut je verejná doprava. Ideálne bude prijať nasledovné opatrenia:

- Vyššia frekvencia dopravných služieb
- Väčšia dostupnosť pre osoby so zníženou pohyblivosťou
- Špeciálne stanovené cestovné alebo bezplatná doprava
- Osobitné iniciatívy (kombinované parkovacie a autobusové či autobusové a vlakové lístky, lístky ponúkajúce zľavy v kinách, plavárňach atď.)

Oplatí sa prevádzkovať aj kyvadlovú dopravu na prepojenie parkovísk s centrom mesta alebo konkrétnymi trasami (prehliadka mesta, obchvaty atď.),

Energeticky čistejšie vozidlá (LPG, NGV a elektrické) sa môžu používať v oblasti bez áut na dodanie tovaru, alebo na prepravu osôb so zdravotným postihnutím.

Výraznou súčasťou alternatív sú aj bicykle:

- Zapojte miestne cyklistické skupiny a združenia
- Ponúknite možnosť výpožičky bicyklov v zariadeniach „Park & Ride“ („zaparkuj a odvez sa“), na železničných staniciach, autobusových zastávkach atď.
- Kombinujte lístky na autobusy a bicykle alebo poplatok za parkovanie a bicykle
- Dobrým nápadom je aj ponúknutie bicykla výmenou za kľúč od auta alebo vodičský preukaz.
- Naplánujte strážené, zastrešené parkoviská
- Stanovte bezpečné a dobre značené cyklistické trasy mimo oblast'(oblasti) bez áut
- Pri zabezpečovaní logistiky vášho podujatia nezabudnite na používanie nákladných bicyklov!

Kde nechať svoje auto?

Zariadenia „Park & ride“ („zaparkuj a odvez sa“)

Ak chcete povzbudiť obyvateľov k tomu, aby zaparkovali svoje autá a využili verejnú dopravu, na predmestí je možné vytvoriť zabezpečené parkoviská. Tieto parkoviská by mal obsluhovať personál a mali by mať otváracie hodiny v súlade s hodinami Deň bez áut. Môžu byť bezplatné alebo nie (napríklad kombinovaný lístok za parkovanie a autobus alebo parkovanie a bicykel). Parkoviská, ktoré nie sú umiestnené na pravidelných linkách verejnej dopravy, by mali byť obsluhované špeciálnymi kyvadlovými spojmi.

Výhodné parkoviská

Osobitné parkoviská treba zriadiť v blízkosti oblasti(oblástí) bez áut pre tých, ktorí potrebujú používať svoje vozidlá. Tieto parkoviská možno použiť na dovoz osôb, krátkodobé parkovanie (menej ako jednu hodinu), na uľahčenie zdieľania áut, doručenie tovaru atď. Nemali by sa používať ako dlhodobé parkoviská a cez deň by ich mal obsluhovať personál. Z týchto parkovísk je možné zabezpečiť kyvadlovú dopravu do centra mesta.

Parkoviská pre miestnych obyvateľov

Parkoviská by mali byť vyhradené pre miestnych obyvateľov. Mali by sa nachádzať vo vnútri, alebo v blízkosti hraníc oblasti bez áut. Mali by byť otvorené jeden deň pred podujatím a zostať otvorené jeden deň po ňom. Je možné uplatniť špeciálne poplatky za parkovanie, ktoré povzbudia miestnych obyvateľov k tomu, aby svoje autá nechali na parkoviskách počas celého dňa. Podrobnosti dohodnite s prevádzkovateľom(-mi) parkoviska.

Kto je najlepším partnerom pri organizovaní Dňa bez áut?

Oslava Dňa bez áut môže spôsobovať obavy niektorým prevádzkovateľom obchodov. Preto je potrebné vynaložiť osobitné úsilie na ich zapojenie do počiatočnej fázy organizácie.

- Na komunikáciu s prevádzkovateľmi obchodov používajte oficiálny dokument, ktorý je určený len im a sú v ňom uvedené informácie o tom, ako sa dostať do centra mesta bez auta
- Uveďte aj názov zastávky autobusu, električky či metra
- Robte reklamu obchodom v centre mesta v službe EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** (napríklad umiestnením loga obchodov na mapu oblasti bez áut)
- Vytvorte priestor určený na dodávky tovaru a využite na to energeticky čisté vozidlá
- Distribuujte lístky na verejnú dopravu v obchodoch
- Vyzvite prevádzkovateľov obchodov, aby obsadili verejný priestor, ktorý vznikne zákazom vstupu vozidiel a využili ho ako rozšírený predajný priestor (terasy alebo priestor na stánky na ulici). Upozorňujeme, že Deň bez áut by sa nemal zmeniť na obrovské komerčné podujatie zorganizované na reklamné účely.

BEZ OHĽADU NA TO, ČO VAŠA OBEC, ČI MESTO BUDE TENTO ROK ORGANIZOVAŤ, UISTITE SA, ŽE ...

Aby ste zabezpečili synergiu na európskej úrovni a dali ľuďom pocit, že sú súčasťou celosvetového hnutia, nezabudnite na nasledujúce:

- Konzistentné uplatňovanie vizuálnych usmernení <http://www.mobilityweek.eu/communication-toolkit/>
- Buďte kreatívni, prídte s novými opatreniami a aktivitami a zdieľajte ich so svojim národným koordinátorom, alebo s Európskym sekretariátom <http://www.mobilityweek.eu/contact/>
- Týždeň propagujte cez hashtag #mobilityweek a sledujte oficiálne účty:
Facebook www.facebook.com/EuropeanMobilityWeek
Twitter <https://twitter.com/mobilityweek>
Instagram <https://www.instagram.com/europeanmobilityweek/>
YouTube www.youtube.com/user/europeanmobilityweek
Flickr www.flickr.com/photos/europeanmobilityweek
- Sociálne médiá používajte s ohľadom na nasledujúce body:
 - zdieľajte obsah, ktorý je relevantný pre vaše publikum
 - chyby opravujte, ale robte tak ohľaduplne (oddeľujte fakty a názory)
 - komunikujte, hovorte o úspechoch vašich partnerov a podporovateľov
 - neposielajte nevyžiadanú poštu
 - skontrolujte pravopis a vždy znovu overte odkazy vo zverejnenom texte
 - nezavazujte sa k žiadnej aktivite, ak nemáte na to oprávnenie
- Rozpošlite informačné listy všetkým citlivejším cieľovým skupinám (prevádzkovatelia obchodov, firmy, miestni obyvatelia v oblasti bez áut) s cieľom informovať ich o EURÓPSKOM TÝŽDNI **MOBILITY** a pozvite ich, aby sa zúčastnili na jeho organizovaní
- Prihláste sa na odber nášho dvojmesačného elektronického bulletinu <http://www.mobilityweek.eu/newsletter/>
- Do organizovania kampane zapojte zamestnancov mesta, vyzvite zamestnancov, aby vo väčšej miere využívali trvalo udržateľné druhy dopravy a spustite pre nich plán trvalo udržateľného dochádzania
- Monitorujte a hodnotte svoje aktivity (počet nových používateľov verejnej dopravy vďaka danej aktivite, počet ľudí, ktorí sa po kampani rozhodli nepoužívať auto, údaje o zlepšení kvality ovzdušia, znížení hluku, verejná mienka o vašich plánoch a akciách atď.)
- Prepojte vaše aktivity so súvisiacimi iniciatívami EÚ (projekt EDWARD - Európsky deň bez úmrtí na cestách, Európsky týždeň športu, CIVITAS, Dohovor primátorov a starostov atď.)
- Využite ďalšie užitočné zdroje dostupné online (leták, plagát, príručka osvedčených postupov) <http://www.mobilityweek.eu/campaign-resources/>

Všetky komunikačné materiály sú k dispozícii v angličtine. Táto príručka, aktuálny leták, plagát a video kampane sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

OCENENIE EURÓPSKEHO TÝŽDŇA MOBILITY

Ocenenie EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** sa udeľuje orgánom miestnej samosprávy, ktoré podľa hodnotenia urobili maximum na zvýšenie povedomia o udržateľnej mobilite počas posledného EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** (16.-22. septembra).

Od roku 2017 je cena rozdelená do dvoch kategórií: jedna pre väčšie obce a druhá pre menšie obce.

Cieľom je podporiť úspešné kampane a zvýšiť povedomie o potrebe miestnych opatrení v oblasti trvalo udržateľnej mestskej mobility.

Finalisti sú pozvaní na prestížnu slávnosť v marci v Bruseli a sú prezentovaní v rôznych videách a publikáciách.

Kritériá oprávnenosti

Pre obe kategórie platia rovnaké kritériá.

Orgány miestnej samosprávy sú oprávnené uchádzať sa o udelenie ceny EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY**, ak:

1. sa zaregistrovali online na adrese www.mobilityweek.eu

2. odoslali podpísanú chartu

3. sú „zlatými účastníkmi“, t.j. spĺňajú tri kritériá:

organizovali aktivity počas príslušného týždňa, ktoré súviseli s aktuálnou témou pre daný rok
zaviedli aspoň jedného nové trvalé opatrenie na zníženie súkromného používania automobilov
zorganizovali oslavu Dňa bez áut

4. nachádzajú sa v EÚ-28, kandidátskych krajinách EÚ, potenciálnych kandidátskych krajinách EÚ, ktoré sú zapojené do procesu stabilizácie a pridruženia (SAP), krajinách Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) alebo krajinách Európskej zóny voľného obchodu (EZVO). Sú to tieto krajiny: Albánsko, Belgicko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Cyprus, Česká republika, Čierna Hora, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Island, Kosovo¹, Lotyšsko, Lichtenštajnsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Srbsko, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Turecko.

Kritériá hodnotenia

Nezávislá porota odborníkov na mestskú mobilitu vyhodnotí:

1. kvalitu aktivít, ktoré sa zaoberajú aktuálnou témou pre daný rok

2. akčný plán podujatí a zapojenia verejnosti

3. komunikačnú stratégiu

4. dopad trvalých opatrení

5. rozsah partnerstiev s miestnymi zainteresovanými stranami

1. Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova

Postup prihlasovania

Miestne orgány, ktoré sa chcú uchádzať o ocenenie EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** musia:

- Vyplniť prihlasovací formulár v angličtine a zadať uvedené údaje
- Odoslať prihlasovací formulár spôsobom uvedeným na webovej stránke kampane
- Priložiť digitálnu kópiu podpísanej charty.
- Poskytnúť mapu oblasti, ktorá bola zatvorená pre motorizovanú dopravu počas Dňa bez áut
- Odoslať výber podporných materiálov, ako sú obrázky (v dobrom rozlíšení), videá, komunikačné nástroje a tlačové správy
- Všetko je potrebné poslať medzi 23. septembrom a 23. októbrom

Slávnostné udeľovanie cien a cena

Slávnostné udeľovanie ceny EURÓPSKEHO TÝŽDŇA **MOBILITY** sa koná v Bruseli za prítomnosti komisára EÚ pre dopravu. Zvyčajne sa koná v marci. Počas slávnostného ceremoniálu sa udeľuje aj cena za plánovanie trvalo udržateľnej mestskej mobility.

Víťazný orgán miestnej samosprávy získa natočenie propagačného videa v dĺžke až troch minút, v ktorom ako šampión udržateľnej mestskej dopravy v Európe predstaví svoje výsledky.

SÚVISIACE ODKAZY

Webové stránky a dokumenty Európskej únie

European Commission - Mobility and Transport portal

http://ec.europa.eu/transport/index_en.htm

European Commission - 2018 Year of Multimodality

https://ec.europa.eu/transport/themes/logistics-and-multimodal-transport/2018-year-multimodality_en

European Commission - Clean transport, Urban transport

http://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility_en

European Commission - Sustainable Transport

https://ec.europa.eu/transport/themes/sustainable_en

European Commission - Intelligent Transport Systems (ITS)

https://ec.europa.eu/transport/themes/its_en

Projekty a iniciatívy EÚ

CIVITAS www.civitas.eu

- SuperBlocks model: <http://civitas.eu/content/superblocks-model>

Eltis www.eltis.org

- Electric trams: a new urban freight solution?
<http://www.eltis.org/discover/news/electric-trams-new-urban-freight-solution>
- Presentation by Christophe Najdovski, City of Paris, at SUMP Conference 2017
http://www.eltis.org/sites/default/files/sump_conference_2017_ops2_1_najdovski.pdf

BiTiBi project – Bike Train Bike www.bitibi.eu

- BiTiBi final report: http://www.bitibi.eu/dox/BitiBi_Final%20Report_2017.pdf

EBSF_2 project: <http://ebsf2.eu/>

- EBSF_2 Gothenburg demonstration: <http://ebsf2.eu/demonstration-sites/gothenburg>

FLOW project <http://h2020-flow.eu/>

- FLOW 15 Quick Facts for Cities:
http://h2020-flow.eu/fileadmin/user_upload/Deliverables/15_quick_facts_eng_FINAL.pdf

FREVUE project <https://frevue.eu/>

- FREVUE Madrid demonstration: <https://frevue.eu/cities/madrid/>

MaaS4EU project: <http://www.maas4eu.eu/>

- MaaS4EU activities in Manchester (TfGM): <http://www.maas4eu.eu/tfgm/>

Správy a vedecké štúdie

Polis, 2017, Discussion paper, Mobility as a Service: Implications for Urban and Regional Transport, https://www.polisnetwork.eu/uploads/Modules/PublicDocuments/polis-maas-discussion-paper-2017---final_.pdf

Study on the effect of walking on life expectancy presented at the European Society of Cardiology (ESC) Congress, 2015, Press article by the Guardian: <https://www.theguardian.com/society/2015/aug/30/brisk-daily-walks-reduce-ageing-increase-life-span-research>

Orgány miestnej samosprávy, organizácie a iniciatívy špecializovaných spoločností

BKK Budapest, launch of the FUTÁR tool: <http://bkk.hu/en/2014/09/bkk-has-launched-its-futar-trip-planner-app-for-web-smartphones-and-tablets/>

FUTÁR tool: <http://futar.bkk.hu>

Blue Bike: <https://www.blue-bike.be/en>

City of Esch-sur-Alzette, Pedestrian signposting,

<http://www.lessentiel.lu/fr/news/luxembourg/story/Esch-sur-Alzette-va-faciliter-la-vie-des-pietons-12647484>

City of Paris, Paris respire: https://www.paris.fr/parisrespire#les-champs-elysees-pietons_4

Hitch: <http://www.hitchit.co/>

International Post Corporation, Parcel Lockers webpage:

<https://www.ipc.be/en/knowledge-centre/e-commerce/articles/parcel-lockers>

MaaS Alliance: <https://maas-alliance.eu/>

- What is MaaS: <https://maas-alliance.eu/homepage/what-is-maas/>

MaaS Global: <https://maas.global/>

- Whim app: <http://whimapp.com/fi-en/>

The Money Advice Service (car cost calculator):

<https://www.moneyadviceservice.org.uk/en/tools/car-costs-calculator>

Le Moniteur Automobile (car cost calculator):

<https://www.moniteurautomobile.be/conseils-financiers/prix-de-revient-au-km-par-mois.html>

Mulhouse Alsace Agglomération, news item on Compte Mobilité:

<http://www.mulhouse-alsace.fr/fr/actualites/compte-mobilite-m2a-une-premiere-en-europe>

RATT Timisoara, bike-sharing webpage: http://www.ratt.ro/velo_tm.html

STIB Brussels, walking map: <https://stibstories.be/wp-content/uploads/2015/12/cartemetropieds.png>

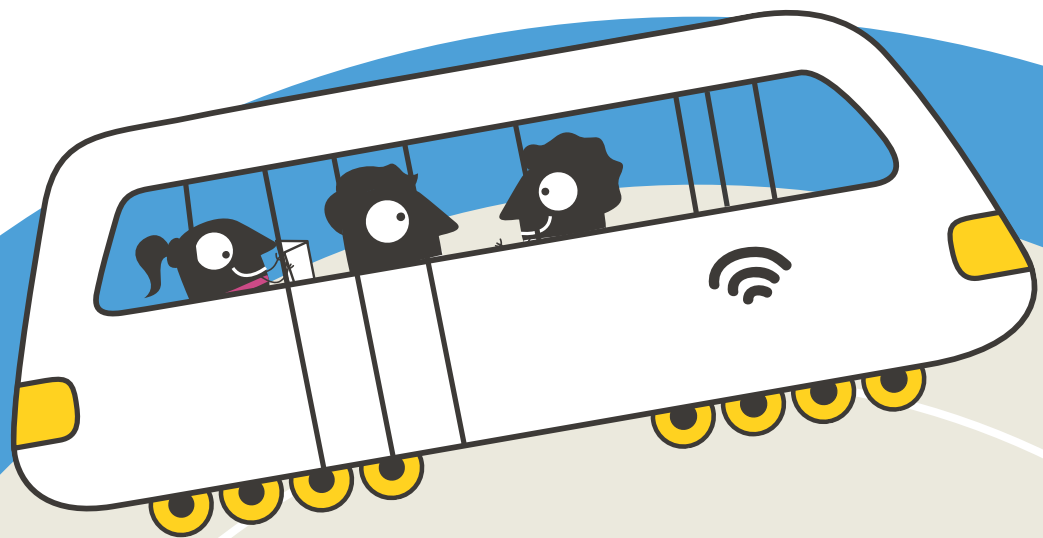
Street Life Festival 2018, Vienna, <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival>

Swiss Federal Railways, Multimodal webpage: <https://www.sbb.ch/en/station-services/auto-velo.html>

Tisséo Toulouse, Pastel Card: <http://www.tisseo.fr/les-tarifs/obtenir-une-carte-pastel>

Transport for London (TfL), walking map: <http://content.tfl.gov.uk/walking-tube-map.pdf>

UPS, trial of electric tricycles: <https://compass.ups.com/eco-friendly-package-delivery-bikes-debut-europe/>

EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY

16.-22. SEPTEMBRA 2018

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

